„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком и недељом на целом табаку, а уторком на по табака.

ЦЕНА ЈЕ
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — к.
на по године . . . . . 7 ф. — к.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 к.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 к.

За Србију
на годину 32 дин., на по године 16 дин., на четврт године 8 динара.

ЗАСТАВА.

За ОГЛАСЕ плаћа се по 6 новч. од ствара: врсте оваких ситних слова; за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“

Уредништво и администрација „Заставе“ налазе се у кући г. Ст. Јефтића, главна улица.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 новч.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

БРОЈ 22. У НОВОМ САДУ У УТОРАК 8. ФЕБРУАРА 1894. ГОДИНА XXIX.

САДАШЊА СИТУАЦИЈА У СРБИЈИ.

Један познати париски журналиста обратио се г. генералу Грујићу, своме познанику, с молбом, да му објасни садашње политичке прилике у Србији. Г. Грујић му је послао о томе одговор овим писмом:

Београд, 29. јануара 1894.

Драги господине.

Потрудићу се, да Вам у кратко одговорим на Ваше последње поштовано писмо, те да имате приближно правилан појам о најновијој политичкој кризи, коју Србија преживљује. Одговарам на питања оним редом, којим сте их ставили.

Аустриско-немачка, а донекле и енглеска, штампа ширила је у последње време најневеровратније гласове о Србији, те је резултат те сатанске кампање било то, што су наши папири силно пали, и ако је српско министарство финансија, пре времена и без ичије помоћи, од својих сопствених средстава, исплатило јануарски купон и на тај начин најсавесније одговорило нашим државним обвезама.

Гласови, о којима говорите, да наши „официри не примају плате по 4 месеца и више, и да се услед тога дешавају буне у војсци“ — неистинити су, јер никаквих буна није било, из простог разлога, што није било апсолутно никаквих узрока за „буњење“.

Потпуна је измишљотина, да се „пећи у касарнама не ложе“ и да је ђоја „војно министарство нудило официрима 50 проц. њихове плате“. Официри, као год и остали чиновници, добијали су потпуно своју плату. — Истина, у последње време у неким већим гарнизонима, као што су Београд, Ниш, Крагујевац, за које се траже веће суме из државне благајне, плате су даваје месец дана доцније. Прошле године, услед два државна удара (coups-d' état), који су преврнули од дна до врха сву администрацију и у општинама и у држави, остао је непокупљен знатан део државне пореве. То је узрок мало вадоцњеном издавању плата — тој појави, као што рекох, месној и привременој.

Савршена је лаж, да је „министар финансија правио на страни зајам, ради исплате купона“. Као што вам рекох, јануарски је купон исплаћен — и то, не заборавите, на 15 дана раније — потпуно, сопственим новцем наше државне благајне. То је врло добро познато и Бечу и Берлину; а што и поред сведоџбе њихових рођених агената код нас, штампа шири најневеровратније гласове о Србији и њеним финансијама — узрок ваља тражити у њихову политичком рачуну — берванској спекулацији.

Измишљотина је, потпуно несавесна и то, да је „у земљи неред услед сиромаштине“. Мало је таких земаља, као што је Србија, где сељак живи у таком благостању! Уз то, знајте, прошла је година била родна и сељачки су кошеви пуни.

Гласови, да је „Његово Величанство Краљ оплетен интригама“, може бити да нису без основа; али те интриге није плела радикална влада, него опозиција, која је, изгубивши поверење народа на изборима, гледала, да помоћу интрига у Двору дође до власти.

*

Ви желите, да знате узроке, који су побудили мене да дам оставку — мене, који сам тек био примио честитке поводом образовања кабинета од Вас и пријатеља из даљине? Узрока министарској кризи није било, али кад се хтело, да нема мога, т. ј. радикалнога, кабинета, онда су се брзо и узроци пронашли.

Ни један од Обреновића није тако свечано и с таким одушевљењем народним засео на престо, као Краљ Александар I.! Његов пут прошле године по Србији био је прави тријумф. Он није могао неверовати својим рођеним очима и невидети истиниту, безграничну љубав и оданост свога народа, па је често давао одушке осећајима своје радости и среће. „Ја сам срећан, што ми је народ тако одан и што ме тако воли“ — често је пута говорио Он многобројним депутацијама — „верујте и ви у моју љубав, верујте, да ћу све своје силе заложити за добро земље и за одржање њенога Устава“ . . .

Међу тим Краљ Александар, пошто је после тог пута провео неколико дана у Абацији, где се видео са Својим оцем, вратио се у Србију у са свим другом расположењу према нама, који смо га окружавали. То се није дало сакрити; и ми смо сви опазили промену — у хладноћи Његовој према нама. Мало по мало Краљ је постајао све приступачнији људима из опозиције; почео је отворено да прима читаве поручене депутације опозиционара, које су се жалиле непосредно Њему на чиновнике и на радикале. Он је почео више да верује таким порученим депутацијама но оним безбројним депутацијама из народа, које су Га раније на путу и у престоници поздрављале — почео је више да верује извештајима опозиције но извештајима држав. власти. Гласове о министарској кризи и несрећном стању у Србији — налик на гласове, о којима ми Ви јављате — почели се редовно ширити из самога Краљевског Двора. Међу тим Његово Величанство непрестано нас је уверавало, да кризе нема, па ме је чак за два дана пре наше оставке опуномоћило да одсудно побијем све те гласове у званичном листу. Поред свега тога, после два дана, Краљ ме је позвао с министром унутрашњих дела у поноћ између 8. и 9. т. м. и саопштио нам је, на наше изненађење, да Његов отац долази сутра, да га је Он позвао да му помогне саветима како да стиша кризу, која из разних узрока, које нам је тада саопштио, „постоји“.

Ви ћете даље из новина знати, да смо ми одмах, после таког Краљева саопштења, дали оставку и мотивисали је тиме, да се Краљево решење не слаже с Уставом и да оно отворено гази један специјалан закон, који забрањује бившем Краљу да живи у Србији, — закон донесен усљед његове свечано дате речи, пред народом и пред Јевропом, да се, зарад среће и мира Србије, а у интересу престола његова Сина, добровољно подвргава прогонству.

Неочекивани долазак бив. краља у Србију учинио је у земљи најружнији утисак. Оно што се претпостављало, одједном је јасно постало свима, а то је: да се мрежа свију дворских интрига против владе и радикалне странке плела тамо у Паризу, на boulevard d' Haussmann. И тога часа нимбус Краља Александра знатно је пао у народу. Својим доласком и непосредним мешањем у послове земаљске, краљ Милан је компромитовао самосталност и одлучност младога владара, тако прослављену чином од 1. априла у заштити Устава и политичких права „његових драгих Срба!“

А на што сва та трзавица при најчистијој ситуацији у земљи, у сред редовног плодотворног рада Народног Представништва?!

Тога истога дана, у Двору, под председништвом Краљевим, неочекиван Краљевски гост, у конференцији састављеној од министара и угледних посланика из Нар. Скупштине, изнео је све „грехе“ радикалне странке и ставио „услове“ за образовање новог кабинета. Предајући престо своме Сину, краљ се Милан заклео, да се неће мешати у политику; он се одрекао свију права члана Краљ. Дома, одрекао се права српког грађанства, а овамо ставља услове за састав новог министарства и за руковођење српском политиком! Оно, наравно, бив. краљ није то радио по својој вољи и у своје име него „по заповести свога Краљевског Сина“!

Међу условима, — немогућим ни у једној уставној земљи — најглавнији је онај, којим се од нас тражило: прво, да сматрамо да не постоји закон о прогонству краља Милана; друго, да прекинемо суђење над оптуженим министрима. Ти су услови отворено гажење Устава. Ни један закон не може се уништити без одобрења Народне Скупштине; Краљ не може помиловати оптужене министре без предлога Народне Скупштине за то. То говори Устав, на који се заклео и отац и Син, да ће га као светињу и недирнута чувати и штовати.

(Свршиће се.)

КАКО СТОЈИМО СА НАРОДНИМ ОБРАЗОВАЊЕМ?

III.

У колико се Мађари отимају, да васпитање српске деце у интересу „мађарске државне идеје“ узму у своје руке, у толико се опет Хрвати у Троједници старају, да они управљају васпитањем српске деце у интересу „хрватске државне идеје“ или римокатоличке пропагинде Године 1874. отела је троједничка влада под управом „народног“ бана Мажуранића готово све српске вероисповедне школе; с тога су српска деца приморана да полазе тако зване „obće pučke škole“, у којима их васпитавају већином учитељи Хрвати, жестоке присталице пазаришког пророка, Антуна Старчевића. Да је укидање српских вероисповедних школа у Троједници од велике штете било по Српство, није потребно и овде да доказујемо. Успех нам је познат: српска и православна свест била је ослабила у српском народу, а ћирилицу научио је читати и писати врло мали број Срба. Особито у Лици, Крбави и Горњој Крајини ослабила је српска свест. Но у новије доба учинили су неки други фактори много, да се српска свест пробуди и оживи. Но без српских вероисповедних школа неће се моћи потпун успех постићи. За то се треба заузети, да у Троједници свака српска православна општина што пре отвори српску школу. Но на томе као да се најмање ради у Троједници!

У Троједници имамо три српске православне епархије, докле мање него у Угарској, али за то живи у тим епархијама више српско-прав. душа, него у 4 епархије у Угарској. Како стојимо са народним образовањем у Троједници, разложићемо овде и то у свакој епархији посебно и онда укупно.

1. Архидијецева карловачка. У овој епархији има 123 српске православне црквене општине; у 7 од ових општина има српске вероисповедне школе, а осталих 116 немају. У архидијецези има 162.126 српских прав. душа; 15 процената од тога броја јесте 24.319 т. ј. толико има српске прав. деце од 6—12 год. У 7 српски правосл. општина, које имају вероисп. српске школе, има до 2.235 деце за полазак школе, а остатак од 22.086 срп. деце налази се у општинама, које немају српске вероисповедне школе. По што су тих 7 општина скоро све варошке (сем Черевића и Беочина), можемо узети, да школу полази 80 процената од броја деце, која су обвезана за полазак школе; дакле 1788 српске деце фактично иде у српске; по што се у комуналне школе деца строго утерују, можемо узети, да и њих полази фактично 80 проц., а то је 17.587. У погледу народног образовања имамо дакле овај однопај: а) 1788 српске деце или само 8 проц од укупног броја деце образује се у српском духу; б) 17.587 српске деце или 72 процента од укупног броја образује се у несрпском духу; в) 4944 српске деце или 20 проц. (једна петина) остаје без икаквог образовања.

2. Пакрачка епархија. У овој има 103 српско-правосл. црквене општине, од којих само две (загребска и беловарска) имају српску вероисповедну школу. Као што се види, огроман број српске деце образује се у несрпском духу. — У овој епархији има 114.148 српских прав. душа; 15 проц. од тога броја јесте 17.122 т. ј. толико има српске прав. деце од 6—12 година. На оне 2 општине са вероисп. школом отпаде до 500 српске деце, а фактично у вероисп. школе иде само до 300 срп деце. По што је у овој епархији већина места неупорена и планинска, то је деци теже да долазе у школу; с тога се може узети, да фактично иду у школу само 70 проц. деце од 6—12 година. Према томе у комуналне школе фактично иде 11.635 српске прав. деце. У погледу народног образовања имамо дакле овај однопај: а) 300 српске деце или само $1\frac{3}{4}$ процента од укупног броја српске деце образује се у српском духу; б) 11.635 српске деце или $68\frac{1}{4}$ проц. образује се у несрпском духу; в) 5.287 срп. деце или 30 проц остаје без икаквог образовања.

3. Горњо-карловачка епархија. У њој има 147 српски правосл. црквени општина; српске вероисповедне школе има само у 5 општина, а у осталима (142) нема. — По најновијем попису у истој епархији има 318.544 српских прав. душа; 15 про. од тога броја јесте 47 780 т. ј. толико српске правосл. деце од 6—12 год. има у овој епархији. У оних 5 општина са српском школом, израчунали смо, има 730 српске правосл. деце (15 проц. од 4.865 срп. душа). По што су све те општине варошке, може се слободно узети да 90 проц. фактично полази школу т. ј. у српске школе иде 660 српске деце. По што су предели у овој епархији планински, а села неупорена, то је деци отештан полазак школе; с тога не можемо узети, да комун. школу фактично полази више од 65 проц. По томе у комуналне школе фактично иде 30.582 срп. деце У погледу народног образовања имамо дакле овај однопај: а) 660 срп. деце или само 1·4 проц. од укупног броја српске деце образује се у српском духу; б) 30.582 срп. деце или 64 проц. васпитава се у несрпском духу; в) 16.538 српске деце или 34·6 проц. остаје без икаквог образовања.

Највише српске деце образује се у српском духу у архидијецези 8 проц.; у пакрачкој епархији $1\frac{3}{4}$ проц., а у горњокарловачкој само 1·4 проц., дакле најмање.

Ради бољег прегледа и сравњења појединих епархија износимо ову таблицу:

ЕПАРХИЈЕ.	Број срп. правосл. црк. општина	Број српских правосл. општина: са српском вероисповед. школом	Број српских правосл. општина: без вероисповедне срп. школе	Број српских православних душа	Број срп. правосл. деце од 6—12 год.	Од тога броја фактично полази: српске вероисповед. школе	Од тога броја фактично полази: комуналне школе	Број српске деце која не иду у школу
Карловачка .	123	7	116	162.126	24.319	1.788	17.587	4.944
Пакрачка . . .	103	2	101	114.148	17.122	300	11.635	5.287
Гор.-карлов.	147	5	142	318.544	47.780	660	30.582	16.538
Свега .	373	14	359	594.818	89.221	2.748	59.804	26.769

У погледу образовања српског народа у Троједници имамо овај однопај: 3·7 проц. од укупног броја срп. прав. општина у Троједници има срп. вероисповедну школу, а осталих 96 3 проц. без српске школе. — Једва 4 процента српске деце образује у српском духу; 30 процената остаје без икаквог образовања, а 66 процената српске деце (дакле огромна већина) образује се у несрпском духу. Као што се види врло је неповољна слика по Српство. — Кад срав-

нимо образовање срп. народа у Троједници и Угарској, видимо, да је боље стање у Угарској. — У Троједници образује се само 4 проц. срп. деце у српском духу, а у Угарској 44 проц., дакле 11 пута више; — у Троједници остаје без икаквог образовања 30 проц. српске деце, а у Угарској 32½ проц.; у том погледу стојимо дакле у Угарској горе; — у Троједници васпитава се у несрпском духу 66 проц српске деце, а у Угарској 24½ проц. дакле скоро три пут мање.

Поглед по свету.

— **Законски предлог о брачном праву пред угарским сабором** Данас, у понедељак, отпочела је на угарском сабору расправа о грађанском браку. По реду је прво имао реч референат Телески, а за њим би долазио Имра Вестер као референат предлога мањине, који су потписали у одбору он и Геза Полоњи. За Вестером има први реч Геза Полоњи, као подносач засебног предлога. И онда би се ређали остали говорници, међу њима гроф Апоњи, који ће говорити против тог законског предлога. — За овај број још нисмо могли донети ништа са тог првог дана расправе о поменутом судбоносном законском предлогу

Сви покрајински сабори у Аустрији — завршили су сад у суботу свој рад, осим шлеског и моравског, који су још раније и доњоаустријског, који данас у уторак завршује свој рад, и форалбершког сабора, који је одложен. **Далматински** се сабор свршио онако, како се могло очекивати. Пре него што је сабор прешао на друго читање Бијанкинијеве адресе због уједињења Далмације са Хрватском, подиже се владин заступник и прочита цареву одлуку, којом се наређује, да се сабор одмах има затворити. Штета баш за ту работу!

— **Свршетак штрајка међу официрима у Румунији.** Јавили смо нашим читаоцима, да је повећи број коњичких официра у Румунији наумио, да даде оставку. Навели смо и узроке зашто. Сад из Букурешта јављају, да су официри заиста и поднели оставке и да су им исте и — примљене. Уједно јављају и то, да се поднашање даљих оставки не продужује.

— **Против анархиста.** Из Бисла јављају, да се тамо говори, као да ће Белгија на позив више европских сила узети иницијативу сазивања европског конгреса, на ком ће се саветовати и донети закључци о међународним мерама против анархиста, који данас постају опћа опасност.

Књижевност и уметност.

Репертоар српског народног позоришта у Срем. Карловци. У уторак 8. фебруара: „Вечити Закон". Позоришна игра у 3 чина написао Г. Чики, превео Милан А. Јовановић. У четвртак 10. фебр.: „Не ће варошанку". Шаљива игра у 4 чина од А. Шрајбера превео Ј. Максимовић. У суботу 12. фебруара: „Досадан свет". Комедија у 3 чина од Ед. Пајлерона, с француског превео М. Р. Поповић. У недељу 13. фебруара: „Краљевић Марко и Арапин". Историјска слика у 5 чинова с певањем, написао В. М. Миљковић, музика од Ф. Гала.

Репертоар београдског народног позоришта. У уторак 8. фебруара: „Цврчак", слика из живота у пет чинова, од Шарлоте Бирх Пфајферове, превео А. Шеноа. У четвртак 10.: „Краљ Лир", трагедија у пет чинова од Шекспира, превели Ј. Стефановић, А. Хаџић и Л. Костић. У суботу 12. фебруара: „Фру-Фру", комедија у пет чинова, од Малака и Алевија, превео М. Христић. (Нов комад). У недељу 13.: Дневна представа „Јаничар", драма у четири чина, од Глочића. (цене у пола). — У вече у 7 сахата „Џидо", слика из сеоског живота у пет чинова, с певањем, написали Веселиновић и Брзак. Музика од Д. Јенка.

Вести из места и са стране.

Промоција. Наш млади пријатељ и једномишљеник г. Љубомир Павловић, родом из Т. Бечеја, положио је ових дана на будимпештанском свеучилишту трећи, строги медецински испит с одликом, те је сад у прошлу суботу промовисан за доктора целокупне медецине. — Од срца честитамо младом доктору и кличемо му: Живео!

Свечани парастос пок. Франу Рачком. Као што чујемо приреди ће Илија Округић-Сремац у градској католичкој капели, а Јован Храниловић у новосадској руској унијатској цркви свечане парастосе пок. Франу Рачком.

Троједнička влада и назарени. Одељење за богоштовље и јавну наставу у Троједници издало је наредбу, по којој се „Назарени" „нововерци" „баптисте" и друге неке секте, којих има по Троједници, не сматрају за законом признате вероисповести. Но ипак се не могу присилити на вршење верских обреда, које од законом признате вероисповести, него се на њихова удружења има применити закон од 1875. г. 14 јан., који говори о удружењима. Бракови склопљени по учењу назаренском сматрају се као незаконити, и тако исто и деца, која потичу из таких бракова; а брачне распре или друге какве прилике и неприлике у браку оних брачника, који су ступили у коју секту после по закону склопљеног брака, имају се расправљати по учењу оне цркве, по чијем су обреду склопили брак. О рођењима, смртним случајевима, браковима, дужна је котарска област водити матрикуле. Но ипак ти бракови немају законите вредности, јер се те књиге воде само ради бољег надзора. Претстојници су дужни шиљати изводе из књига умрлих и рођених свештеницима оних законом признатих вероисповести, којима су дотични припадали пре ступања у ту секту. Дуликати од све три књиге имају се слати на крају године кр. жупанијској области, односно кр. земаљ. влади. Они, који су ступили у Назарене или баптисте, дужни су сносити све терете, као парохијал, трошкове око зидања и оправљања цркве ит.д. у оној вероисповедној општини, којој су дотле припадали. Ти секташи дужни су своју децу слати у школу као и други, а мртви им се сарањују у оном делу гробља, где се сарањују мртворођена или некрштена деца.

Српска влада „толеранције и помирљивости" и београдска богословија. Влада „толеранције и помирљивости" уклонила је из богословије све професоре и предаваче, који се по чему било не допадају либералима и њихова места попунила либералима, који су уз пристојне хонораре та места оберучке прихватили. И то све бива сад — у половини школске године!

Замрзнуто море. По вестима из Одесе — азовско море са свим се замрзло, што се од памтивека није догодило. Лед је дебео читав метар.

Толстој и мир. У Француској академско друштво мира, које је издало лист под насловом „La Paix par le droit", послало је један број тог листа и Толстоју. Велики руски писац им одговори ово: „И ако не могу да верујем у наду оних младих људи, који издају „La Paix par le droit", да ће дочекати вечити мир — ипак се чудим душевном богатству и смелости њиховој, да могу да верују оно, што им уливају њихови старији другови и учитељи, т. ј. да рат није нормално стање човечанства, него само тренутна ерупција страсти. Мислим, да би од користи било, кад би се свеска издала на 3—4 језика. С моје стране драгом вољом ступам у службу племените цељи. Сад истина не могу ништа да вам пошљем за лист, али чим будем готов са својим делом, које говори о руско-француском пријатељству, радо ћу вам што послати. Лав Толстој".

Енглези и православље. У Енглеској постоји велико једно удружење под именом English Church Union, коме припадају 28 епископа, 4108 свештеника и 29.689 лајика. Ово удружење ради на спајању англиканске цркве са православљем Недавно је била у Глостеру скупштина тога удружења.

Православље у балтичким покрајинама. Године 1882. основано је у Русији друштво под именом „Православно братство у име Христа Спаса", које је ставило себи за задаћу, да шири православље у балтичким покрајинама. Председник је том братству обер-прокурор руског синода тајни саветник Побједоносцев. Недавно је Побједоносцев написао меморандум цару Александру III. о успешном деловању братства у корист православљу за време првих десет година опстанка и рада братства. Цар је на овај меморандум својеручно написао ове речи: „Врло се радујем, а председнику и члановима служи на част. Дај Боже, да се православље и у напредак са истим успехом шири".

Пијешће самог себе. По наслову видите већ, да се то догодило у Америци. У Њујорку живи неки крчмар Траут. У последње време пође му радња врло рђаво. Пре неког времена сећаше он у својој биртији са јединим гостом, неким писарем и рече му: „Крај ми је. Сутра већ немам ни за вас ручка, а прекосутра не ће бити ни за мене, осим ако сам себе не поједем". — „Но то је добра мисао" кликну писар. — „Како?" — „Па да поједете себе". — „За другог може бити да је добра, ал' за мене није". — „Па баш за вас је добра. Могу се опкладити, да ако то штампате на плакатима, за неколико недеља све ће крчати крчма од гостију". — „Одвешће ме у лудницу, ал' све једно да пробам". Сутра дан по зидових могао се читати овај плакат:

„До сад не виђено! Данас у вече тачно у 8 сахати г. Виљем Траут, поседник крчме код „чаше весеља", свечано и јавно пијешће себе тако, да ће му остати само глава. Улазнице нема".

Крчма се већ после подне у 5 сати тако напунила, да је морала полиција растеривати госте испред врата. Унутри се јело и пило, а г. Траут весео послуживаше и купљаше новце Тачно у 8 сах. попе се на узвишено место и рече: „Господо, ја сам објавио, да ћу се појести, а то ћу и учинити, јер ја нисам варалица." И загризе своју руку и јаукну. Публика се смејала. Траут уз болно јаукање поједе обе своје шаке и онда мољаше публику да му се смилује. Публика се смејала и тапшала. Плакати се сутра опет појавише. Крчма се опет напуни и од то доба од јутра до мрака се пуњаше сваки дан, тако да је Траут морао проширити своју крчму. Не треба ни да кажемо, да Траут није појео своје рођене шаке, него само шаке направљене од црвене пишкоте, те што више једе себе, тим се више гоји.

Неправедан нападај.

Г. Никола Димић из Петровог Села бачког, позива ме под неком „претњом", да на оно, што сам о њему у 4. бр. „Заставе", а у чланку „Грађа за историју срп. покрета" приказао, противно докажем; иначе ће ме назвати именима, која таквом човеку — као што сам ја — приличе.

Ја када бих и могао противне доказе изнети, сматрао би за излишно; по што је то већ сам г. Н. Димић учинио.

Ја сам тога мишљења, да није моје, да противно доказујем, већ онога, који се очепљен налази. Ја сам прост приказивач, а никако „писац" чланка, као што г. Димић вели.

У осталом, ја се много радујем, да је г. Димић, истини у хатар исправио „званичан" протокол, по коме сам ја ону о њему белешку приказао.

Ко је редовно пратио све моје досадашње приказе од 1875. године, тај се до миле воље могао уверити, да ја ни мога рођеног оца нисам поштедео, приказавши оно писмо, којим га је патријарх Рајачић, можда и неправедно — укорео. Па и сада ћу и то најскорије да штампам једно оригинално писмо, које ми је мој пошт. колега г. Максим Миладиновић, уч. Силбашки, ради приказа послао

У томе писму жестоко се напада једна висока личност, која је 1848-49. врло знатан положај у народном покрету заузимала. Сад, када тај господин прочита то писмо, хоће ли он мене, као приказивача повући на одговор, или ће сам противно доказати? Чудим се само, да г. Димић цитира датум, па и дан, када се та пљачка имала догодити, када ја о томе ништа у своме приказу навео нисам.

Што се пак самих мојих приказа тиче, о њима ће мој пошт. чика-Нико, имати неко други свој суд да изрече.

—ш—ј—

Трговина.

Нови Сад, 7. фебр. Пшеница прве каквоће 7 ф. — н. Пшеница средња 6 ф. 50—70 н. Пшеница лакша роба 6 ф. 50 н. Наполица 6 ф. — н. Јечам 5 ф. 20 до 50 н. Зоб 6 фор. 50—80 нов. Нови у зрну кукуруз 3 ф. 80 н. до 4 ф. Маст 48 ф. Сланина сува 50 ф., дебела паљена 52 ф. Све од 100 килограма.

Свињи угојени тешки . 42 н.
„ средњи . . . 39—40 н.
„ лаки . . . . 35--37 н.
Све од 1 килограма.
Теоци . 8—20 ф. по комаду.
Јагњци . —·— ф. по пару.
Овци . . 7—12 ф. „

*

Стање воде под Новим Садом.

6. фебруара било је 1·52 мет. а 7. фебруара је било 1·70 мет.

*

Будимпешта, 5. (17.) фебр. Трговачки извештај Давида М. Амара.

Течај овдашње житарске пијаце био је прошле недеље чврст, премда то није иноземство проузроковало, јер тамо је расположење непрестано лабаво. Код нас је упливисало на пијацу хладније време, а продавци су терминску пијацу подмиривали.

Радња са готовом шеницом није се ништа променула, јер су понуде биле једнаке са куповањем. Млинови су показали добру вољу за куповање, али цене остадоше непромењене.

Промет 130.000 мц. Довоз 80.400 мц. Извоз 500 мц. Радња са српском пшеницом није била Знатна и нуђена за 74·5 кгр. по ф. 6·35, од 73 кгр. по ф 6·20—25, од 72·2 кгр. по ф. 6·12.

Кукуруз стари ф. 5·25—30, нови ф. 4·55—65. Раж ф. 5·65—80. Јечам фор. 6·— до ф. 6·25. Зоб ф. 6·70—7·25.

Термини: Са малом променом цене су се држале. Данас закључујемо:

Шеница за пролеће ф. 7·33, за јесен ф. 7·61. Зоб за пролеће ф. 6·72. Кукуруз за мај-јуни ф. 4·81, за јули-август ф. 4·98. Репица авг.-септ. ф. 12·45

Шљиве. Тражене су мало боље а понуде нису биле велике, цене се нешто мало поправиле.

Данас бележимо: Српске узанц ф. 4·37, 100 к. ф. 6 25, 85 ком. ф. 10·—. Босанске узанц ф. 5·25, 100 ком. ф. 6·25, 85 ком. ф. 10·—. Шљиве нове за окт.-нов. Српске узанц ф. 7·50, 100 ком. ф. 9·—.

Пекмез славонски ф. 14·—, српски по каквоћи фор. 10—12·—.

Маст свињска ф. 52·50. — Све од 100 кгр.

*

Течај златног и сребрног новца на будимпештанској берзи од 5. (17.) фебр.

Дукати — — — — — —	5 ф. 90 н.
Наполеондори (20 франака) —	9 ф. 93 н.
Угарска златна рента — — —	117 ф. 55 н.
Аустријска златна рента — —	120 ф. 25 н.
Угарска крунска рента — —	94 ф. 85 н.
Аустријска крунска рента — —	— ф. — н.
Немачке држ. марке (од 100 мар.)	61 ф. 20 н.

Новије вести.

Цар Виљем II и Бизмарк. По вестима из Берлина, данас у вече стиже у Фридрихсруе цар Виљем II., да врати посету Бисмарку. Ту ће са породицом Бизмарковом обедовати, а исте ноћи креће се цар даље у Олденбург и Вилхелмсхавен. Све овације том приликом су предупређене.

Невољници са финске обале. Из Хелзингфорса јављају, да се онај део леда, што се отиснуо од финландске обале и понео собом многе људе, раставио у два дела. Већи део са више стотина особа креће према Хогланду, а мањи са 75 људи и 18 коња, које су Ингерманаланђани спасли, налази се на шест километара од копна. Отишла је у помоћ једна лађа за пробијање леда; а и војне власти у Кронштату послали су помоћ.

Хапшење анархиста. Из Бисла јављају, да је на захтев француске владе ухапшен анархиста Мартин, који је Ханрију на помоћи био при извршивању атентата у кафани „Терминусу". Код Мартина је нађено 5000 франака у готовом новцу. — А из Лондона стижу вести, као да су у Доверу у суботу из јутра ухапшена два француска анархисте, који су баш приспели лађом из Француске. Код њих је нађено две бомбе.

Са руског царског двора. Из Петрограда јављају, да се руски цар већ толико опоравио од болести, да ће присуствовати на дворском балу, који ће кроз који дан бити у царској зимској палати. — Сватови велике кнегињице Ксеније, кћери цареве, која се удаје за великог кнеза Александра Михајловића биће тек у јуну.

Жута грозница у Рио-де-Жанеју. У невољи, у коју је допао овај главни град Бразилије услед устанка, који још никако да се сврши, наишла је на њега још једна напаст Појавила се у њему жута грозница и почела јако да тамани свет. Ова заразна болест прешла је и на ратне бродове страних држава, који се у пристаништу Рио-де-Жанејра налазе, да заштите интересе својих држава. Као што је познато, тамо је и ратни брод наше државе „Зрињи" и најновија вест отуд јавља, да је заповедник на „Зрињију", капетан Холечек, умр'о такође од жуте грознице и више мрнара оболело од ње. Брод је изнео болеснике у градску болницу, а сам одбродио на 70 миља од града, да се дезинфикује и промени ваздух.

ОГЛАСИ.

ПОМОДНА МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА

потребује два ваљана солидна помоћника старијег и млађег. Оба морају бити добри продавци и подпуно вични немачком и мађарском језику. У понуди нека се наведе где су и колико времена сервирали и нека приложе слику.

Адреса: **„Мануфактурна радња"** на администрацију овог листа. 1—3

МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА
СТЕВАНА Д. ШИЋАРЕВИЋА
У ТУРСКОМ БЕЧЕЈУ
потребује два спомоћника. Ступање одма или за 14 дана. 1 3

ЈЕДАН МЛАДИЋ

14 година стар, свршио 4 разреда ниже пучке школе, тражи место за шегрта у мануфактурној радњи. Писма се шаљу на **Тому Љубојевића** у Медку. 1 1

ПОЗИВ

којим се сви честичари „Српске задруге за међусобно помагање и штедњу у Старој Паланци" у XV. редовну главну скупштину позивају, да у недељу т. ј. 25. фебруара о. г. у 2 сата после подне, која ће се у дворани IV. и V. разреда овдашње мушке школе држати, доћи изволе.

ДНЕВНИ РЕД:

1. Извештај управе и надзорног одбора.
2. Поднашање билансије и подела опроснице.
3. Подела чисте добити.
4. Предлози управе.
5. Избор управе и надзорног одбора.
6. Избор 3 члана за потпис скупштинског записника.

У Ст. Паланци 11. фебруара 1894.

1—1 **УПРАВА.**

ИМАЊЕ

40 хектара, арондирано, најлепша орања земља, ближе окружне вароши у Србији, продаје се под повољним условима.

Упитати **Пере Хиблера** чиновника Београдске Задруге. 3—3

Власник: Славко Свет. Милетић. За уредништво одговара: Милан Поповић. Српска штампарија дра Свет. Милетића у Новом Саду.